

Горонаха С.В.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ЗУСИЛЛЯ ХОРВАТІЇ В 2005–2006 РР.

У статті розглядаються особливості відносин між Хорватією та ЄС у 2005–2006 рр. у контексті реалізації цієї балканською країною свого євроінтеграційного курсу. Зокрема, увагу приділено зусиллям влади Хорватії щодо започаткування передвступних переговорів із Європейським Союзом. У цьому зв'язку наголос зроблено на окремих проблемних питаннях співпраці Хорватії з Міжнародним трибуналом для колишньої Югославії, неврегульованість яких відтермінувала офіційний старт передвступного діалогу, і на зусиллях влади цієї країни з їхнього врегулювання. У статті проаналізовано організаційну структуру переговорного механізму Хорватії, створеного з метою виконання всього комплексу заходів, передбачених передвступними переговорами. Виокремлено також важливі здобутки Хорватії в переговорному процесі з Європейським Союзом, зокрема поступ країни в досягненні відповідних критеріїв Європейського Союзу.

Ключові слова: Хорватія, Європейський Союз, європейська інтеграція, переговори про членство, гармонізація законодавства, Міжнародний трибунал для колишньої Югославії.

Постановка проблеми. Республіка Хорватія (далі – РХ) після розпаду Федеративної Республіки Югославія та проголошення незалежності в 1991 р. пройшла тернистий шлях до набуття членства в Європейському Союзі (далі – ЄС) 1 липня 2013 р. Цей шлях супроводжувався війною за незалежність (1991–1995 рр.), перебудовою економічної моделі розвитку на ринкові засади, урегулюванням територіального спору зі Словенією та необхідністю активної співпраці з Міжнародним трибуналом для колишньої Югославії (далі – МТКЮ). Величезним здобутком Хорватії на євроінтеграційному шляху стала гармонізація законодавства країни з правовим доробком ЄС, інституційне будівництво, реформування системи державного управління, а також європеїзація хорватського суспільства та свідомості громадян.

Для Хорватії набуття повноправного членства в ЄС, без сумніву, стало величезним досягненням, особливо тому, що країна мала подолати залишки постсоціалістичного та постконфліктного стану. Інтеграція в ЄС не лише змінила позицію країни в регіоні, але й також трансформувала суспільство через процес реформ у всіх сферах, зокрема в судовій системі, боротьбі з організованою злочинністю та корупцією. Досвід європейської інтеграції Хорватії розглядається автором як найбільш показовий приклад імплементації євроінтеграційної стратегії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У вітчизняній історичній науці проблема євро-

пейської інтеграції Хорватії не стала предметом спеціального комплексного дослідження. Науковці спрямовували свої зусилля на вивчення лише окремих аспектів цієї теми. У цьому контексті варті уваги праці М. Нагірного, Є. Кузнєцова, І. Боровець, Т. Павлюк. Узагальнене розуміння політики розширення ЄС, роботи його інституцій і особливостей його правової системи дають у своїх роботах В. Копійка, Р. Буряк і О. Гупало, І. Грицяк та ін.

Дослідження хорватських науковців відкривають ширші можливості для дослідження теми євроінтеграційного шляху Хорватії. Передусім, тут слід виокремити праці І. Голдштейна, Б. Грідіча, Д. Йовича, К. Отт, Б. Царатана, З. Петака, В. Самарджі, Н. Блануші.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз основних історичних подій у відносинах між РХ та ЄС у 2005–2006 рр., які наблизили цю балканську країну до реалізації нею свого курсу на європейську інтеграцію.

Виклад основного матеріалу дослідження. Правову основу для набуття Хорватією членства в ЄС заклала підписана у 2001 р. Угода про стабілізацію й асоціацію. У лютому 2003 р. Хорватія подала заявку на членство в ЄС, а вже в червні 2004 р. отримала статус кандидата на членство в Євросоюзі [1]. На цьому тлі влада країни прагнула якнайшвидше розпочати передвступні переговори з ЄС.

Торкаючись проблеми відносин між Хорватією та ЄС у 2005–2006 рр., слід зазначити, що цей період став переломним у контексті реалізації Хорватією своєї євроінтеграційної стратегії. У цьому контексті вбачається доцільним виокремити деякі події.

У січні 2005 р. за результатами другого туру президентських виборів упевнено переміг чинний глава держави С. Месич (65,93% голосів виборців), який продовжив реалізацію курсу країни на євроінтеграцію [2].

Водночас слід зазначити, що цей період характеризувався певним «гальмуванням» процесів у євроінтеграційній сфері з огляду на неналежний рівень взаємодії Хорватії з МТКЮ (передусім це стосувалося питання довкола хорватського генерала А. Готовіні). Так, результати засідання Європейської Комісії 31 січня 2005 р. засвідчили, що якщо Хорватія не доведе повну співпрацю з Міжнародним трибуналом, складно буде говорити про початок вступних переговорів із ЄС [3, с. 1714].

На цьому тлі з метою лобювання власних інтересів уряд Хорватії активізував діалог із країнами – членами Євросоюзу, а також Болгарією й Румунією у сфері обміну досвідом на євроінтеграційному шляху. Для запевнення представників країн – членів ЄС у повній співпраці з Гаагою на початку березня 2005 р. президент Хорватії С. Месич, прем'єр-міністр І. Санадер і спікер Хорватського сабору В. Шекс направили до Європейської Комісії відкритого листа з вичерпною інформацією про дії хорватської влади, спрямовані на пошук генерала А. Готовіні, а також аналіз ситуації та можливих антиєвропейських процесів у Хорватії в разі відкладення передвступних переговорів із ЄС [4, арк. 41–42].

Однак, незважаючи на це, 8 березня 2005 р. Головний прокурор МТКЮ К. дель Понте передала до ЄС доповідь, у якій йшлося про незадовільну співпрацю хорватської сторони з Трибуналом. Посилаючись на висновки К. дель Понте, Рада міністрів із загальних питань і з питань зовнішніх відносин ЄС на своєму засіданні 16 березня 2005 р. у Брюсселі прийняла рішення відкласти початок переговорів із Хорватією, які, за результатами засідання Європейської Ради в грудні 2004 р., було заплановано на 17 березня 2005 р. Водночас Рада дала позитивний сигнал Хорватії: було затверджено рамки передвступних переговорів, а також підтверджено готовність ЄС у будь-який момент розпочати діалог у разі доведення Хорватією повної співпраці з МТКЮ [5].

Із метою моніторингу рівня взаємодії хорватської сторони з Гаазьким трибуналом у кінці березня 2005 р. Європейська Рада створила робочу групу з перевірки результатів співпраці РХ із МТКЮ, до складу якої увійшли Генеральний секретар Ради ЄС і Верховний представник із загальної зовнішньої політики й політики безпеки Х. Солана, Комісар із питань розширення О. Рен і представники Люксембургу, Великобританії й Австрії. У цьому контексті перше засідання групи, яке відбулося в квітні 2005 р., де було заслухано відповідний звіт Хорватії щодо вжитих кроків у взаємодії з Трибуналом, не принесло для неї необхідних результатів [6].

Усвідомлюючи важливість ситуації та позицію ЄС, влада Хорватії значно активізувала діяльність із метою запевнення представників ЄС у належному рівні співпраці з МТКЮ. Так, на початку травня 2005 р. прем'єр-міністр Хорватії І. Санадер передав Головному прокурору МТКЮ К. дель Понте та керівникам зовнішньополітичних відомств країн – членів ЄС стратегічний план уряду РХ, який включав низку заходів для затримки й передачі А. Готовіні до Гаазького трибуналу. Хід реалізації урядового плану, який К. дель Понте особисто перевірила під час свого відвідання Загреба на початку червня того ж року, знайшов своє відображення в її листі на адресу головного дипломата Люксембургу Ж. Асселборна. У документі зазначалося, що початок переговорів Хорватії з ЄС можливий лише восени 2005 р., оскільки для доведення повної співпраці з МТКЮ хорватській стороні потрібно щонайменше декілька місяців. Висновки засідання Ради міністрів закордонних справ ЄС, яке проходило в Брюсселі 18 липня 2005 р., констатували на той момент відсутність необхідного рівня прогресу, який би надав Хорватії можливість розпочати передвступні переговори з ЄС [7, арк. 49].

Із метою залучення максимальної підтримки своїх євроінтеграційних прагнень і лобювання власних інтересів хорватськими посадовцями було зроблено низку візитів до країн – членів Євросоюзу, які активно виступали за приєднання Хорватії до європейського клубу.

Результатом реалізації комплексу урядових заходів та інтенсивного діалогу з високопосадовцями країн – членів ЄС стала позитивна оцінка Головного прокурора К. дель Понте рівня співробітництва Хорватії з Трибуналом, яка була надана нею 3 жовтня 2005 р. в ході представлення свого чергового звіту на засіданні Робочої групи з оцінки хорватського співробітництва з Гаагою.

З урахуванням цього висновку Рада ЄС того ж дня прийняла рішення про офіційний початок переговорів щодо вступу Хорватії до ЄС [8].

У практичному плані переговори Хорватії щодо вступу до ЄС розпочалися 20 жовтня 2005 р. з процедури «скринінгу» (screening) – оцінки рівня гармонізації законодавства Хорватії з нормами ЄС. Зазначена процедура розпочалася з розгляду законів про наукову та дослідницьку діяльність, що стали першими з 35 розділів, які потрібно було переглянути для отримання цієї балканською країною статусу повноправного члена Євросоюзу [9, с. 147].

Із метою виконання всього комплексу заходів, передбачених передвступними переговорами, а також беручи до уваги необхідність забезпечення належного рівня адміністративних можливостей як у Хорватії, так і в ЄС, було прийняте рішення щодо створення індивідуальної структури переговорів для забезпечення їхньої прозорості, якості й ефективності, одночасно підтримуючи дидактичну цінність процесу.

У цьому контексті Сабор Хорватії ще 19 січня 2005 р. ухвалив Декларацію про основні принципи переговорів щодо повноправного членства Республіки Хорватії в Європейському Союзі та створив робочий парламентський орган – Національний комітет із моніторингу переговорів щодо вступу Хорватії до Європейського Союзу [10]. Рішенням Уряду Хорватії від 7 квітня 2005 р. було визначено організаційну структуру та персональний склад переговорної команди Хорватії щодо вступу країни в ЄС [11]. Отже, вбачається доцільним детально розглянути її структуру й основні функції.

Державна делегація Республіки Хорватія з переговорів щодо вступу Республіки Хорватії до Європейського Союзу (Державна делегація) проводила прямі політичні переговори з ЄС і відповідала за успіх переговорів щодо всіх переговорних розділів. Державна делегація була підзвітна уряду Хорватії та діяла згідно з керівними принципами переговорів, прийнятими урядом країни, а також згідно з висновками Координаційного комітету з приєднання Республіки Хорватія до Європейського Союзу. Очолював Державну делегацію віце-прем'єр-міністр – міністр закордонних справ та європейської інтеграції, а також його заступник – Головний переговорник.

Головний переговорник мав два офіси: один – у структурі МЗСЄІ РХ та інший – у складі Місії Хорватії до ЄС і був рівною мірою присутнім як у Загребі, так і в Брюсселі.

Координаційна рада з питань приєднання Республіки Хорватії до Європейського Союзу

(Координаційна рада) була міжвідомчим робочим органом уряду Хорватії, який обговорював усі питання, пов'язані з переговорами про приєднання країни до Європейського Союзу. Цей орган, який очолював глава Державної делегації, складався з віце-прем'єр-міністрів і міністрів уряду Хорватії, а також Головного переговорника як члена Ради за статусом.

Переговорна група зі вступу Республіки Хорватії до Європейського Союзу (Переговорна група) була відповідальною за проведення переговорів на експертному та технічному рівнях щодо всіх переговорних глав з інституціями та державами – членами ЄС. Очолював групу, яка складалася з 15 осіб, Головний переговорник. Слід зазначити, що членами Групи були не тільки державні службовці, але й експерти з неурядового сектора, зокрема наукового та бізнесового. За своїми функціями члени групи відповідали за реалізацію завдань, що виникали в процесі переговорів із ЄС.

Робочі групи з підготовки переговорів щодо окремих глав acquis communautaire (Робочі групи) брали участь в аналітичному розгляді й оцінці гармонізації законодавства Республіки Хорватія з *acquis communautaire* («скринінг»); у розробленні проектів пропозицій до переговорних позицій; у діалозі з органами державної влади чи іншими органами, які були визначені як компетентні органи для окремих глав *acquis communautaire*, і координатором ЄС із відповідного органу. Робочі групи очолювали керівники, які здійснювали управління цими групами за погодженням із членом Переговорної групи, відповідальним за координацію конкретного переговорного розділу. До складу груп входили спеціалісти з підготовки переговорів по кожному окремому розділу переговорного процесу.

Секретаріат Переговорної групи виконував допоміжну функцію, яка полягала в наданні експертної, технічної й адміністративної допомоги Державній делегації, Переговорній групі та Робочим групам із метою підготовки переговорів щодо окремих глав.

Міністерство закордонних справ та європейської інтеграції (МЗСЄІ) було головним координуючим органом в уряді Хорватії на шляху до європейської інтеграції. У цьому контексті МЗСЄІ відповідало за моніторинг і координацію процесу переговорів про вступ Хорватії до ЄС; моніторинг виконання критеріїв членства в ЄС, координацію гармонізації правової системи Хорватії з правовою системою ЄС; координацію підготовки й моніторингу імплементації Національної програми Хорва-

тії з приєднання до ЄС; координування діяльності органів державної влади з упровадження та виконання *acquis*; координацію та моніторинг виконання Угоди про стабілізацію й асоціацію. Секретаріат Переговорної групи входив до організаційної структури хорватського зовнішньополітичного відомства.

Галузеві міністерства відповідали за впровадження правових норм ЄС у сферу своєї діяльності та виконання всіх інших зобов'язань, що впливали з переговорного процесу. У кожному органі державної влади було призначено Координаторів ЄС на рівні посадових осіб. Крім цього, із метою координації роботи у сфері євроінтеграції в кожному відомстві також були створені директори чи департаменти з питань ЄС.

Окреме місце в процесі приєднання Хорватії до ЄС займав парламент країни – Хорватський сабор, до компетенції якого входили повноваження правового та політичного контролю над процесом інтеграції. Щорічно Сабор обговорював програму уряду щодо вступу в ЄС на кожен рік, тобто програму прийняття та впровадження *acquis communautaire*, а також приймав план щодо гармонізації законодавства Хорватії з *acquis*.

Важливим моментом у правовому забезпеченні переговорного процесу, узгодженні законодавчої бази Хорватії з правовим доробком ЄС була робота *Спільного парламентського комітету Хорватія – ЄС*. Засідання комітету відбувалися кожних півроку в Хорватії чи Брюсселі з метою перевірки стану досягнення Хорватією копенгагенських критеріїв.

Політичний контроль за ходом переговорів щодо вступу Хорватії до ЄС та забезпечення збалансованої роботи всіх гілок влади у сфері євроінтеграції здійснював спеціальний робочий орган – Національний комітет, який був створений 19 січня 2005 р. і функціонував до 2011 р. Національний комітет консулював представників усіх парламентських політичних партій, а його рішення приймалися консенсусом. Комітет також був майданчиком для консультацій і обговорень питань з євроінтеграційної проблематики між парламентськими партіями й урядом. Традиційно головою комітету обирався представник парламентської опозиції, що фактично забезпечувало вирішення всіх проблемних питань і об'єднувало різні політичні сили довкола стратегічної зовнішньополітичної мети – вступу країни до Євросоюзу.

Таким чином, наведена структура була робочим органом, який на належному рівні забезпечував проведення переговорного процесу між Хорватією і Євросоюзом від питань визначення

політики ведення переговорів і до узгодження національного законодавства із вимогами ЄС.

У цьому контексті слід зазначити, що Переговорна група на чолі з Головним переговорником РХ В. Дробняком стала ключовим елементом у процесі переговорів РХ із ЄС і за своїм статусом займала проміжну ланку між урядом Хорватії й основними міністерствами й відомствами з питань забезпечення й організації переговорів [12, с. 1].

На тлі офіційного започаткування передвступного переговорного процесу з ЄС 14 жовтня 2005 р. Хорватський сабор приймає «Резолюцію про стратегічні керівні принципи переговорів між Республікою Хорватія та Європейським Союзом», де окреслює мету та засади, на яких будуватиметься діалог з ЄС [13]. Зокрема, документ визначає, що метою хорватських переговорів про вступ до Європейського Союзу є досягнення повного членства в ЄС, яке базуватиметься на принципах рівності, партнерства й солідарності між державами-членами, з одночасним збереженням і розвитком національної ідентичності Хорватії. Членство в ЄС, як ідеться в Резолюції, має бути досягнуте за найбільш сприятливих умов і в найкоротші терміни, а процес приєднання має відбуватися із застосуванням ЄС принципу індивідуального підходу до Республіки Хорватія.

У цьому контексті слід також виокремити рішучість Хорватського сабору, який у рамках своїх повноважень і співпраці з урядом і президентом Хорватії мав намір докласти значні зусилля, щоб до 2008 р. всі політичні, економічні, правові й інституційні критерії для членства Хорватії в Європейському Союзі були виконані, а сама країна досягла повної готовності до вступу до ЄС.

Із метою досягнення згаданих цілей своєю Резолюцією парламент Хорватії, серед іншого, закликав уряд країни до якнайшвидшого прийняття необхідних стратегічних на той час документів, зокрема Національного плану розвитку, Національної стратегії збалансованого регіонального розвитку, Стратегії розвитку сільських районів, Стратегії промислового розвитку та стратегій гармонізації законодавства у сфері охорони навколишнього середовища, а також уживання нових заходів для перебудови хорватської економіки, особливо обробної промисловості, сільського господарства, сфер транспорту, туризму та послуг.

Кінець 2005 р. на хорватському євроінтеграційному шляху позначився також прийняттям 9 листопада Європейською Комісією позитивного Звіту щодо поступу Хорватії у 2005 р. [14]. Зокрема, у документі йдеться про вжиття Хорватією низки заходів із досягнення політичних кри-

теріїв у сфері реалізації судової реформи, поліпшення статусу національних меншин, повернення біженців і регіонального співробітництва. Хорватський ринок оцінюється як функціональний (низька інфляція та стабільна валюта в результаті макроекономічної політики, спрямованої на збереження економічної стабільності) і готовий до конкурентоспроможності на європейському ринку, але за умов продовження ринкових програм реформ. Підкреслюється великий прогрес Хорватії у сфері вільного руху товарів, інформаційного суспільства, освіти та культури, а також зовнішньої політики, безпеки й оборони.

Водночас у Звіті також звертається увага на тодішні проблеми, такі, як важливість активізації антикорупційної діяльності, необхідність додатково спростити адміністрування в приватному секторі для створення компаній і прискорення процесу приватизації інших державних підприємств. Підкреслюється важливість посилення адміністративних і судових структур для ефективного впровадження європейських законів і стандартів.

У Звіті зазначається, що Європейська Комісія надала Хорватії 105 мільйонів євро для процесу вступу до Європейського Союзу у 2005 р., а 140 мільйонів євро планувалося виділити на наступний 2006 р.

На цьому тлі влада Хорватії активно продовжувала втілення євроінтеграційного курсу країни. Так, у грудні 2005 р. урядом країни було прийнято «Передвступну економічну програму на 2005–2007 рр.» [15], а вже на початку січня 2006 р. – чергову «Національну програму зі вступу Хорватії до ЄС на 2006 р.» [16]. Хорватський сабор у кінці січня 2006 р. прийняв «План гармонізації законодавства Хорватії з правом ЄС на 2006 рік», яким передбачалося прийняття 59 євроінтеграційних законів [17].

Зусилля влади Хорватії з реформування всіх сфер життя хорватського суспільства в напрямі набуття необхідних критеріїв ЄС знаходили своє позитивне відображення у висновках із боку ЄС. Зокрема, у рамках Ради ЄС із загальних питань і зовнішніх зносин (10–11 квітня 2006 р., Люксембург) відбулося засідання Ради стабілізації й асоціації з Хорватією, за результатами якого був позитивно оцінений процес реформування сфер юстиції, судочинства й адміністративного устрою, а також хід «скринінгу» законодавства Хорватії на відповідність законодавству ЄС [18].

15–16 червня 2006 р. у Брюсселі відбулося чергове засідання Європейської Ради, де було розглянуто прогрес, досягнутий у процесі оцінки від-

повідності національного законодавства Хорватії законодавству ЄС, а також початок переговорів про вступ країни до ЄС. За результатами заходу, серед іншого, Європейська Рада підтвердила європейську перспективу, надану країнам Західних Балкан, відзначила суттєвий прогрес, здійснений ними на шляху наближення до ЄС, а також привітала успішне втілення положень Комунікації Європейської Комісії «Західні Балкани на шляху до ЄС: консолідація стабільності та підвищення добробуту» [19].

Високу оцінку рівню проведення переговорів щодо узгодження внутрішнього законодавства Хорватії з правовим доробком Євросоюзу надав у кінці листопада 2006 р. Верховний комісар Єврокомісії з питань розширення О. Рен, перебуваючи з візитом у Хорватії. У цьому контексті повноправне членство в ЄС, на його думку, Хорватія могла б отримати вже до кінця 2000-х рр. [20].

У листопаді 2006 р. завершився процесу «скринінгу», і уряд Хорватії активно сфокусував свою діяльність на усуненні недоліків, що були виявлені в ході аналітичної оцінки законодавства РХ, і на продовженні передвступних переговорів із ЄС. Зокрема, урахувавши схвалення Європарламентом темпів розвитку процесу входження РХ до Євросоюзу, керівництво Хорватії мало намір у 2007 р. вирішити якомога більше питань, пов'язаних зі вступом країни до ЄС, щоб уже у 2008 р. повністю завершити підготовку до набуття повноправного членства в ЄС.

Висновки. Підсумовуючи викладене, слід зазначити, що євроінтеграційний курс Хорватії у 2005–2006 рр. характеризувався певним уповільненням процесів у цій сфері, що було пов'язано з неналежним рівнем взаємодії Хорватії з МТКЮ. Урегулювання цього питання відклало на сім місяців офіційний старт передвступних переговорів між Хорватією та ЄС.

Водночас цей період характеризується єдністю всіх гілок влади в контексті євроінтеграційного руху країни, що дозволило, на думку автора, не тільки здолати проблеми того періоду, але й закласти підвалини для подальшого поступу Хорватії в напрямі інтеграції в ЄС: визначення парламентом основних принципів переговорів щодо повноправного членства Хорватії в ЄС і створення урядом інституційного механізму для забезпечення ведення переговорів із ЄС.

Важливим сигналом стало підтвердження Європейською Радою європейської перспективи країн Західних Балкан, зокрема Хорватії, і відзначення нею суттєвого прогресу, здійсненого Хорватією на шляху наближення до ЄС.

Список літератури:

1. Croatia on the Road to the European Union. Second edition. Ministry of Foreign Affairs and European Integration of the Republic of Croatia. URL: http://www.mvep.hr/files/file/publikacije/Croatia_on_the_Road_to_the_EU.pdf (дата звернення 06.09.2018).
2. Izbori za predsjednika Republike Hrvatske (02.01.2005). Državno izborno povjerenstvo Republike Hrvatske. URL: <https://www.izbori.hr/arhiva-izbora/index.html#/app/predsjednik-2005> (дата звернення 10.09.2018).
3. Pavlaković V. Croatia, the International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia, and General Gotovina as a Political Symbol. *Europe-Asia Studies*. 2010. Vol. 62. Iss. 10. P. 1707–1740.
4. Загальноєвропейський процес (політичні аспекти). Заходи із включення до нього України. Взаємовідносини з Євросоюзом (2005). Галузевий державний архів Міністерства закордонних справ України. Ф. 1. Оп. 6. Спр. 110/1. № 15400. 217 арк.
5. Premijer Sanader zastupnicima: Hrvatska treba Uniju i Unija treba Hrvatsku. *Hrvatski Sabor*. URL: <http://www.sabor.hr/Default.aspx?art=1939> (дата звернення 10.09.2018).
6. Vukandin S. Evo kako smo putovali u EU. URL: <http://m.tportal.hr/270547/Evo-kako-smo-putovali-u-EU.html> (дата звернення 19.10.2018).
7. Загальноєвропейський процес (політичні аспекти). Заходи із включення до нього України. Взаємовідносини з Євросоюзом (2005). Галузевий державний архів Міністерства закордонних справ України. Ф. 1. Оп. 6. Спр. 110/1. № 15400. 217 арк.
8. Negotiating framework for Croatia of 3 October 2005. The European Commission. URL: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/pdf/croatia/st20004_05_hr_framedoc_en.pdf (дата звернення: 09.09.2018).
9. Горобаха С. Основні віхи переговорів Хорватії щодо вступу до Європейського Союзу в 2005–2006 рр. Дні науки історичного факультету: матеріали XI Міжнародної наукової конференції студентів, аспірантів та молодих учених. Київ, 2018. С. 147–150.
10. Declaration on the Fundamental Principles of Negotiations on Full Membership of the Republic of Croatia in the European Union (19 January 2005). Parliament of the Republic of Croatia. URL: <http://www.sabor.hr/Default.aspx?art=2490&sec=765> (дата звернення 11.09.2018).
11. Odluka o imenovanju članova Državnog izaslanstva Republike Hrvatske za pregovore o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji članova pregovaračke skupine za vođenje pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, voditelja radnih skupina za pripremu pregovora po pojedinim poglavljima pregovora – pravne stečevine Europske unije, članova Ureda glavnog pregovarača i članova Tajništva pregovaračke skupine, NN 49/05. Vlada Republike Hrvatske. URL: <http://www.nn.hr/clanci/sluzbeno/2005/0951.htm> (дата звернення 20.09.2018).
12. Drobnyak V. Specificity of Croatia's Accession Negotiations and Implications for the EU Membership. *Etudes Européennes*. 2011, December. URL: http://www.etudes-europeennes.eu/images/stories/A_look_at_Croatia/ENA-vladimir_drobnyak-final_draft_011211js-FINAL.pdf (дата звернення: 12.04.2017).
13. Rezolucija o strategijskim odrednicama pregovora Republike Hrvatske s Europskom unijom. *Narodne Novine*. URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2005_10_122_2269.html (дата звернення 09.09.2018).
14. Croatia 2005 Progress Report: Commission Staff Working Paper (SEC (2005) 1424). The European Commission. URL: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/archives/pdf/key_documents/2005/package/sec_1424_final_progress_report_hr_en.pdf (дата звернення: 08.03.2018).
15. Pred-pristupni ekonomski program 2005–2007. od 14 listopada 2004. Ministarstvo Financija Republike Hrvatske. URL: <http://www.mfin.hr/adminmax/docs/PEP2005Hrv.pdf> (дата звернення: 17.02.2018).
16. Nacionalni program Republike Hrvatske za pristupanje Europskoj uniji – 2006. godina. Vlada Republike Hrvatske. URL: <https://vlada.gov.hr/UserDocsImages//Sjednice/Arhiva//2-06.pdf> (дата звернення: 17.04.2018).
17. Plan usklađivanja zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije za 2006. godinu od 27. siječnja 2006. *Narodne Novine*. URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2006_02_13_322.html (дата звернення: 17.04.2018).
18. 2nd meeting of the EU-CROATIA Stabilization and Association Council. Joint Press Release. Council of the European Union. URL: http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/er/89217.pdf (дата звернення 23.09.2018).
19. Presidency Conclusions of the Brussels European Council (15/16 June 2006). Council of the European Union. URL: http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/90111.pdf#page=18 (дата звернення 23.09.2018).
20. Olli Rehn: Hrvatska u EU do kraja desetljeća. *Poslovni dnevnik*. URL: <http://www.poslovni.hr/hrvatska/olli-rehn-hrvatska-u-eu-do-kraja-desetljeća-28060> (дата звернення 21.09.2018).

ЕВРОИНТЕГРАЦИОННЫЕ УСИЛИЯ ХОРВАТИИ В 2005–2006 ГГ.

В статье рассматриваются особенности отношений между Хорватией и Европейским Союзом в 2005–2006 гг. в контексте реализации этой балканской страной своего евроинтеграционного курса. В частности, внимание уделено усилиям властей Хорватии, чтобы начать предвступительные переговоры с ЕС. В этой связи акцент сделан на отдельных проблемных вопросах сотрудничества Хорватии с Международным трибуналом для бывшей Югославии, неурегулированность которых отложила официальный старт предвступительного диалога, а также усилий власти этой страны по их урегулированию. В статье проанализирована организационная структура переговорного механизма Хорватии, созданного с целью выполнения всего комплекса мероприятий, предусмотренных предвступительными переговорами. Выделены также важные достижения Хорватии в переговорном процессе с ЕС, в частности, продвижение страны в достижении соответствующих критериев ЕС.

Ключевые слова: Хорватия, Европейский Союз, европейская интеграция, переговоры о членстве, гармонизация законодательства, Международный трибунал для бывшей Югославии.

EUROPEAN INTEGRATION EFFORTS OF CROATIA IN 2005–2006

This article analyzes the key aspects of the Croatia – European Union relations in 2005–2006, which moved this Balkan country closer to implementing its European integration course. Particular attention is paid to efforts of the Croatian authorities to launch the pre-accession negotiations with the European Union, as well as factors that had a direct impact on the Euro-integration dialogue between Croatia and the European Union. In this context, emphasis is placed on problems in cooperation between the Republic of Croatia and the International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia, which postponed the official launch of the pre-accession negotiations with the European Union, and measures taken by the Croatian authorities to settle them. The article analyzes the organizational structure of the Croatian negotiating mechanism, which were established in order to implement the whole complex of measures envisaged by the pre-accession negotiations. Significant achievements of Croatia in the negotiation process with the European Union are highlighted, in particular, country's progress in meeting the European Union criteria.

Key words: Croatia, European Union, European integration, membership negotiations, harmonization of legislation, International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia.